

Boj s nepřátelskými výsadbky na teritoriu

V uplynulých 10—15 letech nebývale vzrostla snaha, zejména amerického velení, o všestranné zabezpečení aeromobilnosti vojsk a to jak z hlediska taktického a operačního, tak i z hlediska strategického. Orientace na vzdušnou přepravu vojsk i materiálu na válčišti vychází z reálného hodnocení předpokládaného charakteru příští možné války; v důsledku účinků jaderných zbraní budou na jedné straně možnosti použití pozemních dopravních prostředků k zabezpečení přesunů a manévru vojsk velmi omezeny a v jednotlivých případech zcela vyloučeny, a na druhé straně již po 1. hromadném úderu, po narušení souvislosti PVO budou vytvářeny podmínky k širokému použití vrtulníků i dopravního letectva k vysazení výsadek všeho druhu na území protivníka.

1. Praktickým projevem při zabezpečování aeromobilnosti vojsk je především nebývalý početní růst a modernizace vzdušných přepravních prostředků a mimořádná pozornost věnovaná výstavbě a celkové přípravě výsadekových jednotek útvarů.

a) Vzrůstající význam vzdušných dopravních prostředků se projevuje nejen v nepřetržitě zvyšování kapacity dopravního letectva a jeho soustavné modernizaci, ale i nebývalým zvyšováním počtů

organických letounů a vrtulníků u svazků a svazků v západoněmecké, francouzské, ale především v americké armádě.

Zvyšování počtů vojskových letounů i vrtulníků u svazků západoněmecké a americké armády lze přibližně vyjádřit tímto grafem: (viz str. 28).

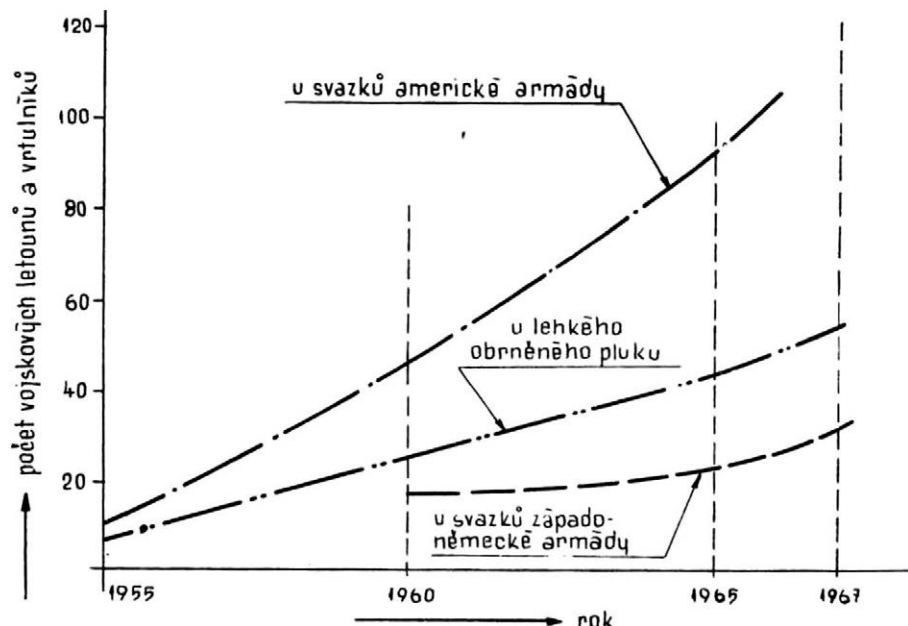
Vyjádřený růst počtů vojskových letounů a vrtulníků ovšem neprobíhal tak plynule, jak vyjadřuje grafické znázornění, ale po určitých organizačních etapách, které nemohu graficky přesně vyjádřit.

V současné době má např. 2. as (N) k dispozici v každé divize letecký divizní prapor — celkem 27 vrtulníků (z toho asi 15 typu Alouette II a 12 typu H-34 a UH-1D) a u štábu 2. as letecký sborový prapor — celkem 57 vrtulníků (z toho 15 typu Alouette II a 42 typu CH-21, H-34 a UH-1D).

Vezmeme-li v úvahu, že část vrtulníků, zejména vrtulníky typu Alouette II, použije k průzkumným, zdravotnickým a kurýrním účelům apod. může přepravní kapacita leteckých praporů (12 td, 4 a 10 md, 1 hd) a sborového letectva praporu být přibližně 1800—1900 vojáků s lehkou výstrojí pro jeden koloběh.

U americké divize je v současné době organizačně začleněno celkem 97 vrtulníků, což představuje přepravní kapacitu jednoho vrtulníkového koloběhu (po odeč-

Graf

tení vrtulníků pro průzkum, vezení, zdravotnické a jiné účely) přibližně 1000–1200 vojáků s lehkou výstrojí.

Podobný růst je i u dopravního letectva. Zatímco v roce 1956 mělo velení NATO ve střední Evropě asi 3 dopravní letecká křídla (přibližně asi 100 dopravních letounů), v roce 1967 počítáme asi s 290–300 dopravními letouny začleněnými ve francouzských, západoněmeckých a amerických ozbrojených silách.

Kapacita jednoho koloběhu vzdušného transportu dopravních letounů západoněmeckých a amerických, použitelných především v pásmu střední skupiny armád (asi 108 dopravních letounů typu NORATLAS a 32 typů C-130) dosahuje přibližně 6 200–6 500 vojáků s lehkou výstrojí. Při využití francouzského vojenského dopravního letectva (tj. dalších asi 150 letounů typu NORATLAS) se tato kapacita zvýší celkem asi na 12 000 osob.

Tato kapacita vrtulníkových i dopravních letounových přeprav osob se pochopitelně sníží o váhu materiálu, potřebného k zabezpečení vysazovaných vojsk do týlu protivníka.

b) Padesáté a začátek šedesátých let jsou charakteristické výraznou výstavbou, reorganizací a stupňujícím se používáním

výsadek v armádách NATO, zejména pak v armádě USA, NSR a Francie.

Postupně zaváděných vrtulníků v pozemních silách bylo pružně využíváno při všech taktických cvičeních k vysazování vojsk do týlu protivníka k zachvacování přechodů přes vodní toky, k urychlení postupu pozemních vojsk, k průzkumné činnosti apod.

Výstavbou západoněmecké 1 vvd a 291 vvpr (10 md), reorganizací dvou výsadkových praporů americké 8 md a 10 speciální vzdušné výsadkové skupiny dosahuje padákové výsadkové jednotky vojsk Střední skupiny armád přibližně počtu 14 000–14 500 osob. V případě použití i francouzské 11 lid zvýší se počet padákových výsadek v pásmu Střední skupiny armád zhruba asi na 26 000 osob.

Výcvik výsadkových útvarů v armádách NATO je velmi náročný. Do těchto útvarů jsou zařazováni především dobrovolníci s delšími služebními závazky a k některým výsadkovým útvarům jsou pečlivě vybíráni. Celkový vývoj směřuje k plné profesionalizaci výsadkových jednotek a útvarů. Např. již dnes dosahuje průměrný věk příslušníků amerických speciálních výsadkových skupin od 30 do 34 let.

Výsadkové jednotky jsou používány prakticky při všech vojenských i teritoriálních cvičeních a kromě toho probíhají různá součinnostní výsadková cvičení VI. vojenského obvodu NSR/München na straně nepřítelů diverzní skupiny americké 10. speciální výsadkové skupiny, část britského speciálního výsadkového praporu, americké sborové průzkumné jednotky apod.

Tato a řada dalších opatření dokumentuje, že nepřítel se bude snažit používat výsadky ve velkém rozsahu.

2. Podle doktrinárních zásad velení NATO a z hlediska použití a úkolů jsou vzdušné výsadky rozděleny do těchto základních druhů:

- taktické vrtulníkové výsadky — síla — četa — prapor — vysazované na hloubku 12–15 km,

- takticko-operační výsadky — síla výsadkový prapor — brigáda (popřípadě až divize) — vysazované na hloubku 150 i více km,

- operačně strategické výsadky — v síle výsadkové divize až sboru — vysazované na hloubku 500 i více km,

- vzdušné výsadkové přepady — v síle rota—prapor — vysazované v taktické i operační hloubce,

- vzdušné výsadky zvláštního určení

- síla cca do 12 osob — vysazované na operační a popřípadě až strategickou hloubku.

Se zahájením a v prvních dvou dnech války podle přepravní kapacity a stavu výsadkových útvarů může nepřítel použít proti našemu státnímu území především:

- taktických vrtulníkových výsadků v síle do 3 i více praporů, tj. přibližně 2 000 i více osob;

- takticko-operačních výsadků v síle do 2 brigád, tj. asi 6 000 osob;

- vzdušných výsadkových přepadů v síle do 2–3 praporů, tj. asi 1 400–2 000 i více osob;

- vzdušných výsadků zvláštního určení v síle asi do 10 diverzních a až 18 průzkumných skupin, tj. asi 250 osob.

Tyto možnosti výsadkové činnosti nepřítel je jednou z řady variant. Na jejich realizaci bude mít vždy zásadní vliv způsob zahájení války, výsledek odvetného úderu, úspěch nepřítelů v pohraničním střetném sražení, cíle PVO a řada dalších skutečností.

V každém případě však vidíme vážnou угрозу narůstajících možností nepřátelské výsadkové činnosti, a proto na území státu musíme přijmout taková protivýsadková opatření, která by hned v zárodku zmařila nepřátelské zámysly.

PROTIVÝSAĐKOVÁ OBRANA NA ÚZEMÍ STÁTU

Obrana proti vzdušným výsadkům nepřítelů všeho druhu je jedna z hlavních činností obrany teritoria, jejímž cílem je zabránit nepříteli v aktivní bojové činnosti, směřující k narušení režimu vojsk a života na teritoriu.

Aby tato obrana byla účinná, musí postihovat všechny fáze bojové činnosti, tj.

- průzkum, ničení výsadků a jeho přepravních prostředků v prostorech soustředění a při nakládání do zahájení přepravy,

- ničení výsadku ve vzduchu a při jeho vysazování,

- ničení výsadku dříve než se zorganizuje k plnění úkolu,

- vyhledávání a likvidace v tom případě, že jsme boj s ním nezačali dříve.

Do doby než se podaří nepříteli vysadit vzdušný výsadek na teritoriu, budou tyto úkoly plnit síly a prostředky frontu a armády PVO. Síly a prostředky teritoriálních orgánů budou ničit výsadek až při jeho vysazení.

Při organizaci obrany proti vzdušným výsadkům nepřítelů zaujímá hlavní místo

obrana a ochrana prostorů a objektů zvláštní důležitosti. Tato se stane kostrou při organizování obrany proti vzdušným výsadkům nepřítelů a proto ji budeme plánovat společně v jednom plánu.

Velmi složitá situace může nastat při likvidaci výsadků v prostorech, kde jsou společně rozmístěna vojska polního velení s teritoriálními vojsky. Aby nedošlo k zbytečnému nebo nedostatečnému nasazení sil k likvidaci výsadku nebo k podstatnému narušení režimu života vojsk polního velení a obyvatelstva, by podle mého názoru měl výsadek likvidovat ten velitel, v jehož prostoru byl výsadek vysazen. Pole situace může ho ničit samostatně (vlastními silami), nebo v součinnosti s teritoriálními silami.

Nepřátelské výsadky na území budou ničit teritoriální ozbrojené síly a na zabezpečení obrany proti nim budou se podílet všechny územní orgány.

Aby činnost územních orgánů vytvářela optimální podmínky k rychlé likvidaci nepřátelských vzdušných výsadků, ukážeme na jejich možné úkoly při organizování obrany a likvidaci.

1. Komise obrany KV KSČ (OV KSČ)

Složitost situace, která se může v jaderné válce na území státu vytvořit, vyžaduje po stránce organizátorské pevnou koordinaci, komplexnost rozhodování a plné využití všech možností k dosažení optimálního, pružného a jednoduchého systému řízení, zejména v počátečním období války.

Na stupni kraje a okresu tuto funkci by měly plnit příslušné komise obrany, které nahrazují práci kompetentních orgánů, ale usilují o to, aby byly plněny statutární úkoly (rozkazy, nařízení a směrnice ministrů a ústředních orgánů) v celé oblasti obrany a ochrany teritoria.

V oblasti obrany proti výsadbám nepříteli měly by především zaměřovat svou činnost na:

- reálné splňování zásadních opatření a zabezpečení součinnosti při organizaci obrany. Přitom by měly vycházet z možné varianty použití vzdušných výsadek nepříteli na území ČSSR, specifiky a důležitosti daného území z hlediska obrany celého státu a kategorizaci prostorů a objektů zvláštní důležitosti.

Měly by postihnout především otázky proporcionálního vyčlenění sil a prostředků, jednoduchost součinnostních vztahů, rozdělení úkolů mezi teritoriální vojenské orgány, orgány LM a MV, rychlost bojové činnosti, operativnost a zabezpečení velení při likvidaci výsadek;

- v případě shozu nepřátelských výsadek měly by sledovat průběh vyhledávání a pátrání a vlastní likvidaci, podle situace včas činit nutná opatření k narůstání sil pro rychlé ukončení bojové činnosti.

V zájmových prostorech měly by organizovat nutná politická opatření;

- při organizaci obrany a ochrany prostorů a objektů zvláštní důležitosti měly by zaměřit svou činnost na to, aby životně důležité prostory a objekty z hlediska obrany státu byly zabezpečeny teritoriálními silami ČSLA, krajové a objekty místního významu silami LM a závodních stráží. Přitom věnujeme pozornost na vyčlenění dostatečných sil a prostředků k případnému zesílení obrany a ochrany a to zejména při shozu nepřátelských výsadek taktického a takticko-operačního určení;

- v době míru v rámci celkových příprav měly by prověřovat přípravu a pohotovost součinnostních teritoriálních sil a prostředků vyčleněných k likvidaci nepřátelských výsadek všeho druhu.

2. Jednotky LM

Jednotky LM při vyhledávání, pátrání a likvidaci nepřátelských výsadek použijeme v souladu s plánem protivýsadkové obrany a se souhlasem vedoucího tajemníka KV KSČ (OV KSČ).

Jejich výcvik, výzbroj a dopravní prostředky umožňují vést úspěšně boj a to buď samostatně (proti slabším výsadbám), nebo v součinnosti s teritoriálními silami ČSLA proti taktickým a takticko-operačním výsadbám.

K vyhledávání a pátrání výsadek používáme průzkumné jednotky LM, které jsou mobilní. K vlastní likvidaci výsadek se vyčleňují střelecké jednotky.

Jestliže LM budou likvidovat výsadky v součinnosti s teritoriálními silami ČSLA, vcházejí po dobu bojové činnosti do podřízenosti vojenského velitele, který je likvidací vzdušného výsadku pověřen.

3. Ozbrojené síly a prostředky KS SNB (OO VB)

Krajské správy sboru národní bezpečnosti (OO VB) přebírají plnou odpovědnost za aktivní a rychlé vyhledávání a ničení nepřátelských výsadek zvláštního určení.

Jestliže bude výsadek dostatečně silný, mohou úkol plnit v součinnosti s jednotkami LM a teritoriálními silami ČSLA. V tomto případě budou orgány KS SNB (OO VB) vést agenturně operativní a průzkumnou činnost, vytěžování a konfrontaci se zajatci.

Při vyhledávání, pátrání a likvidaci nepřátelských výsadek zvláštního určení měly by složky KS SNB (OO VB) zaměřovat svou činnost na:

- zabezpečení včasné likvidace všech zdrojů zpráv,

- shromažďování, vyhodnocování a prověřování hodnověrnosti zpráv.

- včasné zpozhotování sil a prostředků, jejich nasazení a rychlou likvidaci výsadku,

- včasná agenturně operativní a pořádková bezpečnostní opatření,

- včasnou a pravdivou informovanost stranických orgánů o bezpečnostní situaci.

4. Vojenské okruhy, krajské a okresní vojenské velitelství

Tyto orgány odpovídají za likvidaci taktických a takticko-operačních výsadek. Úkoly podle situace mohou plnit samostatně organickými silami a prostředky nebo v součinnosti s ostatními vyčleně-

nými silami příslušné komise obrany, nebo dalšími silami ČSLA.

KVV, OVV jako odborné vojenské orgány příslušné komise obrany ve vojenské oblasti by měly postihnout zejména tyto úkoly:

- komplexní plánování, koordinaci a všestranné zabezpečení obrany proti výsadbám nepřítele taktického určení,

- bojovou a politickou přípravu u podřízených teritoriálních jednotek a poskytování odborné pomoci v této oblasti a vyčleněných ozbrojených sil příslušné komise obrany (LM, KS SNB, OO VB),

- prověřování pohotovosti a příprave-

nosti jednotek vyčleněných k ničení výsadek,

- průzkum a rychlou likvidaci nepřátelských výsadek taktického určení,

- dostatečné zabezpečení ochrany důležitých prostorů a objektů v předpokládaném zájmovém prostoru výsadek nepříteli,

- včasnou informaci příslušné komise obrany o vojenské situaci na teritoriu.

Vojenské okruhy především by měly plnit úkoly vyplývající z ničení takticko-operacních výsadek nepřítele, rozdělení úkolů mezi příslušné KVV a zabezpečení mezikrajské součinnosti.

ZÁSADY ORGANIZACE BOJE S NEPŘÁTELSKÝMI VZDUŠNÝMI VÝSADKY

Organizace boje s nepřátelskými vzdušnými výsadbami v podstatě bude probíhat ve dvou údobích:

a) **přípravné údobí**, které zahrnuje:

- průzkum a pozorování nepřátelských výsadek, jejich blokování,
- práci velitele a štábu na plánování bojové činnosti a přípravě rozhodnutí velitele,
- přípravě útvarů a jednotek k bojové činnosti,

- organizace součinnosti,
- organizace politického, zdravotnického a materiálního zabezpečení,
- přesun útvarů a jednotek do prostoru činnosti výsadku a zaujetí bojových sestav.

b) **Údobí bojové činnosti** bude v podstatě zahrnovat vedení boje na nepřítele v obklíčení.

Půjde-li o výsadbky zvláštního určení bude obsahovat:

- vyhledávání a pátrání,
- uzavření zjištěného prostoru skutečné činnosti nepřítele,
- pronásledování nepřítele až do jeho zadržení, nebo zničení.

Na stupni vojenský okruh, KVV, OVV, zpracujeme již v míru na mapě „**Plán obrany proti vzdušným výsadbám nepřítele**“, který bude obsahovat:

- možné prostory a předpokládaný záměr činnosti nepřátelských vzdušných výsadek (takticko-operacní a taktické výsadbky),

- prostory a objekty zvláštní důležitosti s jejich obranou a ochranou,

- organizace pozorování a průzkumu, rozmístění organických a vyčleněných ostatních sil a prostředků. Záměr jejich použití ke zničení nepřátelských výsadek,

- prostory mobilizovaných útvarů a svazků, teritoriálních útvarů, jakož i pře-

suny spojeneckých vojsk (poblíž shozu výsadku).

V legendě uvedeme cíle a úkoly obrany proti nepřátelským výsadbám, rozdělení sil a prostředků podle variant, vyčlenění zálohy, organizace velení, spojení a součinnostní signály.

Aby likvidace nepřátelských výsadek byla úspěšná a proběhla v krátké době, bude třeba:

- aby všechny teritoriální ozbrojené síly organizovaly včas a systematicky pozorování a průzkum po nepřátelských výsadbách (vrtulníky, pozorovatelní vzdušného prostoru, hláskami, teritoriální radiální hláskou síť a aktivem civilního obyvatelstva).

Hodnověrné zprávy o shozu výsadku musí rychle předat vykonavatelům.

Velitel, který zprávu dostane musí okamžitě přikročit k likvidaci výsadek. Rozhodnou činností musí mu vnutit svou vůli, nedovolit mu opustit dosavadní prostor a vytvořit nejvýhodnější podmínky k jeho zničení,

- vysazení vzdušného výsadku bude zpravidla předcházet vysazení padákového sledu, jehož včasné zjištění a ničení podstatně ovlivní vysazení hlavních sil celého výsadku,

- vzdušný výsadek nemusí být vysazen najednou. Samotná plocha vysazení může být značně velká, nebo výsadek může být vysazen ve více prostorech. Proto nelze počítat s úzce koordinovanou útočnou činností proti výsadku. Na takovou činnost je třeba mnoho sil a času, během kterého se může výsadek podařit splnit úkol.

Bude proto třeba volit manévrovou, iniciativní činnost, bez úzké koordinace a palebného styku mezi jednotkami.

Bude pravděpodobnější, že úspěch mohou mít i menší jednotky aktivně úto-

čící na nepřítele, který je po vysazení v nevýhodě, než úder větší sil, které budou zpožděny a budou vedeny na nepřítele, který měl možnost se zorganizovat k boji a využít všech výhod terénu.

— jednotky a útvary určené k boji s výsadbami musí se přesunout v co nejkrat-

ší době. K přesunu podle situace bude účelné použít i vrtulníků;

— k ničení silných výsadek (takticko-operačních) bude třeba vyčlenit zmobilizované zálohy, nebo vojskové jednotky ze školy. K rychlé likvidaci použijeme i letectva, popřípadě jaderných úderů.

Z á v ě r

Vzhledem k tendencím na vývoj vzdušné přepravy, výstavbu výsadkových jednotek a útvarů v armádách NATO, počítáme, že již se zahájením případné války bude se snažit nepřítel vysadit na naše území značné množství výsadek všeho druhu.

Cílem těchto výsadek bude podstatně narušit celý život na teritoriu i u polních vojsk.

Aby obrana proti výsadbám nepřítele znemožňovala činnost nepřítele, bude třeba již v míru postavit protivýsadkové jednotky a útvary, zabezpečit jejich stálou pohotovost, vyzbrojení a vybavení tak, aby mohly rychle a úspěšně bojovat s výsadbami nepřítele všeho druhu.

Bude třeba organizovat rychlý a spolehlivý systém varování a výstrahy, zabezpečit dokonalou součinnost všech orgánů, které se podílejí na přípravě a vlastní likvidaci nepřátelských výsadek. Zabezpečit bude třeba přitom jednoduché velení, nepřetržitě a neselhávající spojení.

Při organizaci obrany proti výsadbám nepřítele vycházíme z toho, že vojenské protivýsadkové jednotky budou zaměřeny na cvičení taktických a takticko-operačních výsadek a jednotky LM, síly a prostředky MV na ničení malých diverzních a průzkumných výsadek.

Ničení diverzních výsadek, průzkumných a taktického určení je třeba plánovat především na stupni kraje.

Ničení takticko-operačních výsadek třeba plánovat na stupni vojenský okruh.